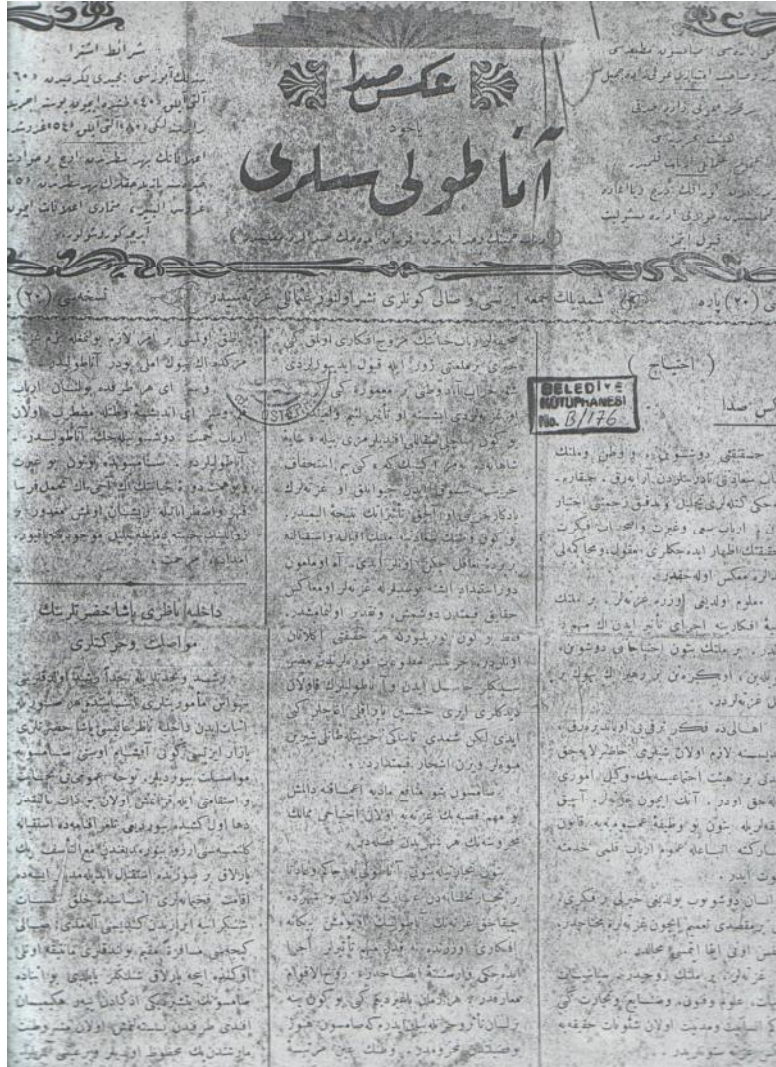

SAMSUN'DA ÇIKAN LK TÜRKÇE GAZETE

AKS-I SADÂ (ANADOLU SESLER)

BAK SARISAKAL

AKS-I SADÂ (ANADOLU SESLER)

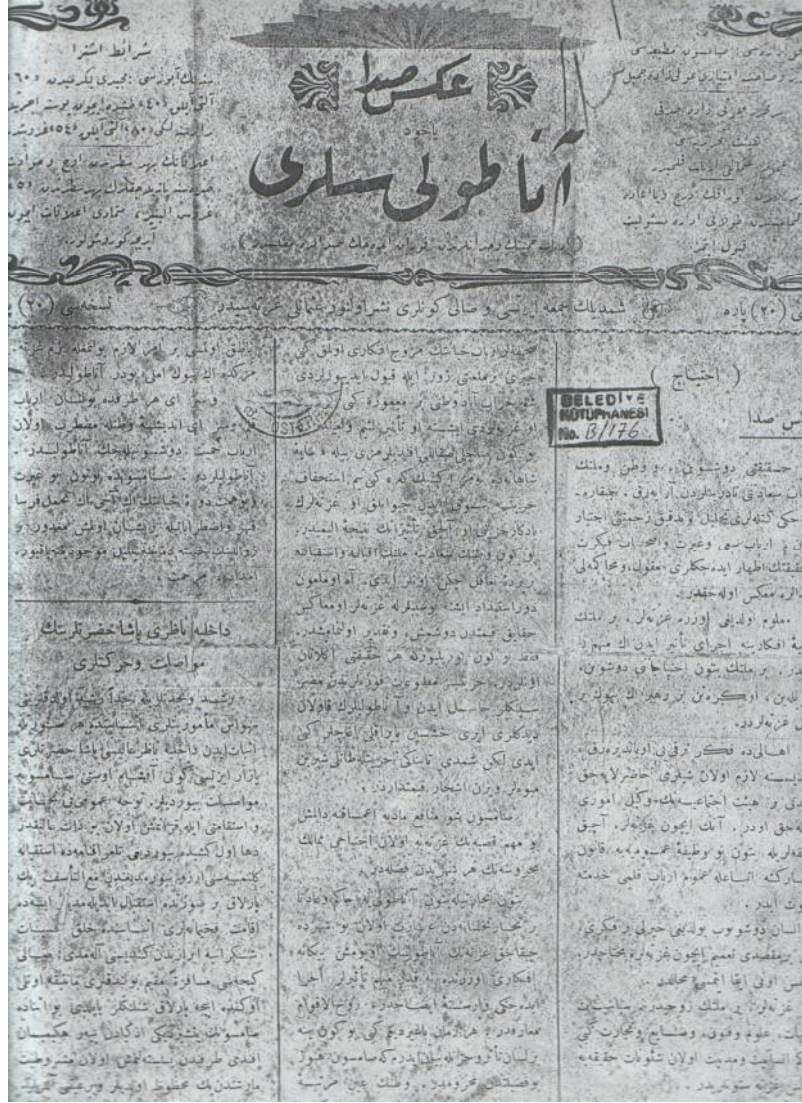
Samsun'da çıkmamasına rağmen Samsunluların gazeteyle tanışması EUKS NOS (KARADENİZ) isimli Rumca bir gazeteyle gerçekleşmiştir. Trabzon'da 1870 yılında Euksinos (Karadeniz) adlı, yalnızca etno rafik nitelik taşıyan tarihi bilgiler, zaman zamanda şiirler ve küçük hikayeler yayınlayan Rumca bir gazete çıkmış , tirajı 500 olan ve Samsun'da da satılan gazete on iki yıl sonra 1881'de kapanmıştır.

Samsun'da gazetecilik 1908'de II. Meşrutiyetin ilanı ile başladı. Avnizade Cemil (Aks-ı Sadâ) Matbaası sahiplerinden Dr. Sıtkı Avni, AKS-I SADÂ (Anadolu Sesleri) adıyla 2 Ağustos 1908 Cumartesi günü Samsun'un ilk gazetesini çıkardı.

Dr. Sıtkı Avni

Haftada iki gün (Cumartesi-Salı) yayınlanan gazetenin imtiyaz sahibi ve Müdürü Avnizade Cemil, Baş Muharriri ise Hüseyin Hilmi Smail'dir. Gazetenin nüshası 20 paradan satılıyordu.

Aks-ı Sadâ'nın 2 A ustos 1908 Cumartesi Tarihli İlk Nüshası

140. sayıyla beraber; Pazar, Salı ve Perembe günleri olmak üzere haftada üç defa yayımlanan Aks-ı Sadâ gazetesi, fiyatında da indirim yaparak nüshasını 10 paraya düürmü tü.¹

Düzenli olarak haftada üç defa çıkan Aks-ı Sadâ gazetesi 24 Mart 1332 (1916) tarihinde 1002. Sayıdan itibaren haftada bir gün çıkmaya başlıyor.² 1 Eylül 1916'dan itibaren ise kaıt darlı 1 yüzünden 15 veya 20 gün ara ile çıkıyordu.

Gazetenin yazı kadrosunda ba ta “ Özüdo ru “ imzasıyla gazetenin ba yazılarını yazan Dr. Sıtkı Avni vardır. Mesut Remzi - Cengiz Murat - Raif Feyzi – Avukat Müslieddin akir - Ahmet Cemil - Ziya Behlül- M.Z.N ve A.V gazetenin di er yazarlarıdır.

Bir ara 25 Te rinisani 1324 tarihinde gazetenin ba yazarlı ına Giresunlu Hamit Bey getirilmi , gazetenin sorumlu müdürlü ünü ise Dr. Sıtkı Avni Bey yürütmü tü.³

Aks-ı Sadâ gazetesinin Ba Muharrirli ine 4 Kanunuevel 1332'de ise Ethem Veysi (Aksan) getirilmi ti.

¹ Aks-ı Sadâ 1 Kanunuevel 1325, Sayı:140

² Aks-ı Sadâ 24 Mart 1332, Sayı: 1002

³ Aks-ı Sadâ 25 Te rinisani 1324, Sayı: 34, Sayfa: 1

Dr. Sıtkı Avni'nin 18 Nisan 1334'de vefatıyla gazete 7 Mayıs 1334 tarihinde 1022.sayısıyla yayınına ara verdi.

Dr. Sıtkı Avni'nin karde i efik Avni Bey, rütbesi Yarbay iken "Fırka Komutanlı ı"ndan emekli olarak Samsun'da 25 Kanunusani 1336'da gazeteyi kaldı ı sayıdan itibaren çıkarma a ba ladı. Gazetenin 1023 sayılı nüshasından itibaren Ba yazarlı a efik Avni, Mesul Müdürlü e de Osman Fehmi Tobruk'un getirilmi ti. Pazar ve Per embe günleri çıkan ve Avnizade Biraderler Matbaasında basılan Ba ımsız Türk gazetesi logosuyla yayınlanan Aks-ı Sadâ'nın nüshası 100 para (5 Kuru) olarak belirlenmi ti.

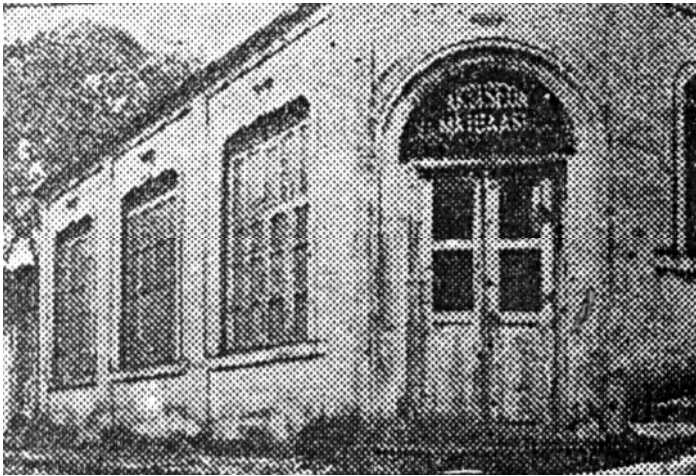
Gazetenin abone ko ulları ise; 150 nüshası bir yıllık itibarıyla 450 Kuru ve 75 nüshalık altı aylı ı 250 kuru tu.

efik Avni Bey, Ba yazarlı ını yaptı ı Aks-ı Sadâ gazetesinde, ayrıca "Türk Birli i" adı altında seri yazılar yazmı tı.

Ulusal Mücadele döneminde Aks-ı Sadâ gazetesi; yayınladı ı yazı ve iirlerle Samsun halkının mücadele ruhunu güçlendirilmesinde, birlik ve beraberlik azmini yitirmemesi için gereken moral gücünün a ılanmasında önemli rol oynadı.

Aks-ı Sadâ (Anadolu Sesleri) Gazete

Aks-ı Sadâ Matbaası

efik Avni Bey. Aks-ı Sadâ gazetesini 1948-1949 yıllarına kadar devam ettirmi ise de yürütemeyip 36.000 Liraya Ali Hazineci, Aziz Kadı o lu ve Hatice Kocaman adında üç orta a matbaa ve gazetenin menkul ve gayrimenkullerini satmı tı.

Yeni sahipleri Aks-ı Sadâ gazetesini çıkartmayıp, bir süre matbaa olarak kullanmı lardır.

Böylece Samsun'da yayınlanan ilk Türk gazetesinin yayını sonlanmı tı.